

Universiteit
Leiden

The Netherlands

De bewogen verzamelgeschiedenis van de West-Centraal-Afrikaanse collecties in Nederland (1856-1889)

Willink, R.J.

Citation

Willink, R. J. (2006, March 22). *De bewogen verzamelgeschiedenis van de West-Centraal-Afrikaanse collecties in Nederland (1856-1889)*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4344>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4344>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Stellingen

behorende bij het proefschrift

De bewogen verzamelgeschiedenis van de West-Centraal-Afrikaanse collecties in Nederland (1856-1889)

Robert Joost Willink

- 1 Met het over de westelijke wereld verspreid geraakte Afrikaanse erfgoed verblijft ook veel van de bijbehorende historische documentatie 'in diaspora'. Herstel van het verband tussen de voorwerpen en de nog beschikbare historische documentatie geeft de voorwerpen hun betekenis terug en is voor de geschiedschrijving van de gebieden van herkomst van groot belang.
- 2 De Collectie Nederland bevat ongeveer 90.000 voorwerpen uit Afrika, waarvan maar een fractie tentoongesteld kan worden. Er dient meer gezocht te worden naar mogelijkheden om dit erfgoed ook in de landen van herkomst te presenteren, rekening houdend met de daarvoor noodzakelijke investeringen in klimaatbeheersing en veiligheid. Europa heeft daarbij een voortrekkersrol (cf. *Vallées du Niger*, Paris 1993).
- 3 Presentatie van dit westerse 'bezit', inclusief de collectiedocumentatie, zal weliswaar geen rol van betekenis spelen in de directe verbetering van de leefomstandigheden in Afrika, maar kan wel bijdragen aan de verwerking van een verleden met ontdekkingsreizen, koloniale overheersing, problemen rond zelfstandigheid en economieontwrichtende ontwikkelingshulp.
- 4 Het netelige probleem van 'restitutie' van Afrikaans erfgoed (cf. Shaje Tschiluila, Een Afrikaanse kijk op etnografische verzamelingen in Europa en Afrika, in: *Vormen van Verwondering*, Berg en Dal 2002: 395-409) dient losgekoppeld te worden van de discussie over teruggave van de 'Elgin Marbles'. Verreweg het grootste deel van het Afrikaanse erfgoed bevindt zich in westers eigendom. Gezien de armoede aan nationaal erfgoed van Afrikaanse nationale musea en de rijkdom aan nationaal erfgoed van het Nationaal Museum in Athene lijkt teruggave van deze 'Marbles' niet de hoogste prioriteit te hebben.
- 5 Terwijl projectmodellen bedoeld zijn om werkzaamheden qua 'tijd' en 'geld' beheersbaar te maken, blijken vele juist op die punten uiteindelijk te falen. Zo blijken ook vele (re)organisatiemodellen na enige tijd slechts tekentafelwerk te zijn geweest omdat geen rekening is gehouden met de individuen die moeten gaan samenwerken.

6 Nu de maakbaarheid van de 'ideale' samenleving als concept heeft afgedaan, de overheid zich als 'maker' terugtrekt en de maatschappij alleen als markt bestaat, blijkt in Nederland het belang van te bereiken en bereikte resultaten steeds meer alleen in kwantiteit gemeten te worden. Vrees van subsidiërende instanties om zelf ideeën te ontwikkelen en om als 'elitair' te worden aangezien, maakt dat ook de subsidieverstrekking teveel afhankelijk wordt van hoge oplages, hoge bezoekersaantallen en hoge kijkcijfers of andere te verwachten numerieke resultaten.

7 Nadat de afgelopen decennia de sociaal-economische dynamiek veel aandacht heeft gekregen van historici, lijkt zich nu ook een op de moderne genetika gebaseerde geschiedwetenschap te ontwikkelen. Dit nieuwe onderdeel van de geschiedschrijving zet de schijnwerper op andere eigenschappen van de mens - van biologische aard en door de evolutie voortgebracht - en betekent een voorzetting van dat wat ruim een halve eeuw geleden werd uitgewerkt door de bioloog C.D. Darlington (*The Evolution of Man and Society*, London 1969).

8 Dat de klassieke muziek steeds minder jongeren trekt ligt voor een deel aan de voor hen onbereikbaar hoge toegangsprijzen van concerten. Deze prijzen zorgen voor een publiek van louter meer vermogende ouderen en maken klassieke muziek 'elitair'. Klassieke muziek wordt zo vereenzelvigd met oubolligheid en saaiheid en niet met 'sexy' (Nigel Kennedy - de violist met dat punkhaar - wordt ook een dagje ouder).

9 Hoewel historische bronnen hier niet direct van reppen, moet Joseph Haydn voor enkele langzame delen in zijn pianosonates (bijvoorbeeld Hoboken XVI: 23) sonates voor cembalo van Domenico Scarlatti hebben doorgenomen om vervolgens dit Italiaanse idioom op zijn Weens te verwerken.

10 Veel van de moderne schoonmaakmiddelen voor het huishouden zijn overbodig. Warm water, groene zeep en soda geven een minstens zo goed resultaat en zijn goedkoper en beter voor het milieu.

11 Multimedia is een verstoofd begrip dat zo'n tien jaar geleden vooral voor beleidsambtenaren het toverwoord was voor het opleuken van museumcollecties. Dat volgens de Staatssecretaris van Cultuur menig museum een verstofte instelling zou zijn die pas met behulp van dat soort media beter zou moeten gaan functioneren, geeft aan dat haar departement achterloopt bij wat er gebeurt in de samenleving.